

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΟΠΤΙΚΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Συνοπτική περιγραφή

Η Κλίμακα Ανάκλησης Οπτικών Πληροφοριών είναι μια κλίμακα οπτικής μνήμης που εξετάζει την ικανότητα του παιδιού να ανακαλεί οπτικοχωρικές πληροφορίες, χωρίς να απαιτείται λεκτική απόκριση ή αναπαραγωγή γεωμετρικών σχεδίων. Εν αντιθέσει με πολλές κλίμακες οπτικής μνήμης, που απαιτούν την αναπαραγωγή γεωμετρικών σχημάτων με μολύβι, η συγκεκριμένη κλίμακα δεν επηρεάζεται από την κατασκευαστική ικανότητα του παιδιού και συνεπώς παρέχει μια «καθαρότερη» μέτρηση της ανάκλησης των οπτικών πληροφοριών, χωρίς τη συνεισφορά «κατασκευαστικών» δεξιοτήτων. Η κλίμακα είναι, συνεπώς, συμβατή για χορήγηση σε παιδιά με μειωμένο οπτικο-κινητικό συντονισμό και είναι κατάλληλη για παιδιά που δεν επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν το μολύβι. Η κλίμακα αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού να συνδυάσει διαφορετικά στοιχεία της οπτικής πληροφορίας, δηλαδή το αντικείμενο με τη θέση του στο χώρο (οπτικοχωρική μνήμη), που θεωρείται ένα σημαντικό στοιχείο της μνήμης βιωμάτων. Μια τέτοια κλίμακα προσφέρει πληροφορίες που ενδέχεται να διαφοροποιούνται από τις πληροφορίες που προσφέρει μια κλίμακα λεκτικής μνήμης και είναι χρήσιμη για την αξιολόγηση της μνήμης παιδιών με σοβαρές διαταραχές λόγου.

Η Κλίμακα Ανάκλησης Οπτικών Πληροφοριών περιλαμβάνει την ανάκληση των θέσεων ενός αριθμού «μαρκών» δύο χρωμάτων που ο Εξεταστής έχει τοποθετήσει σε ένα σύνθετο πλαίσιο, δηλαδή σε ένα πλαίσιο με φατνία, στο οποίο απεικονίζονται κάποια αντικείμενα. Για παιδιά ηλικίας 5-8 ετών, η κλίμακα περιλαμβάνει την εκμάθηση των θέσεων πέντε (5) «μαρκών» που τοποθετούνται σε ένα πλαίσιο 12 (4 × 3) φατνίων. Για παιδιά 9-12 ετών, η κλίμακα περιλαμβάνει την εκμάθηση των θέσεων επτά (7) «μαρκών» που τοποθετούνται σε ένα πλαίσιο 12 (4 × 3) φατνίων. Η δοκιμασία είναι σχεδιασμένη με τέτοιο τρόπο, ώστε να μη δημιουργείται συσχέτιση μεταξύ του συγκεκριμένου αντικείμενου που απεικονίζεται στο πλαίσιο και του χρώματος της μάρκας. Ο Εξεταστής τοποθετεί τις μάρκες στα φατνία, τις αφήνει εκεί για λίγο και μετά τις αφαιρεί και ζητάει από το παιδί να τις τοποθετήσει στις ίδιες θέσεις που τις τοποθέτησε ο ίδιος. Αν το παιδί δεν τοποθετήσει σωστά όλες τις μάρκες, η δοκιμασία επα-

να λαμβάνεται μέχρις ότου το παιδί τις τοποθετήσει σωστά (μέχρι 5 προσπάθειες). Μεσολαβεί μια διακοπή 20-30 λεπτών, κατά τη διάρκεια της οποίας ο Εξεταστής μπορεί να χορηγήσει άλλα μη μνημονικά τεστ. Μετά τη διακοπή, ο Εξεταστής ζητάει από το παιδί να τοποθετήσει πάλι τις μάρκες στα σωστά φατνία.

Η κλίμακα παρέχει τις εξής 3 μετρήσεις:

- τον αριθμό των μαρκών που το παιδί τοποθέτησε σωστά την πρώτη φορά,
- τον αριθμό των επαναλήψεων που απαιτήθηκαν για την ορθή τοποθέτηση όλων των μαρκών και
- τον αριθμό των μαρκών που το παιδί τοποθέτησε σωστά μετά τη διακοπή.

Οδηγίες για τη χορήγηση και βαθμολόγηση

Κλίμακα Ανάκλησης Οπτικών Πληροφοριών – Άμεση Ανάκληση

Ο Εξεταστής επιλέγει το Φυλλάδιο Εξέτασης που αντιστοιχεί στην ηλικία του παιδιού και εισάγει τη δοκιμασία λέγοντας: «Ένα παιδί έκρυψε κάτι μάρκες σε αυτόν τον χώρο. Ο Εξεταστής τοποθετεί τις μάρκες σε συγκεκριμένες θέσεις πάνω στο σύνθετο (με εικόνες) πλαίσιο και λέει: «**Κοίταξε προσεκτικά, γιατί όταν τις βγάλω, θέλω να τις βρεις. Τοποθέτησέ τις στις ίδιες θέσεις που τις έβαλα εγώ.**» Οι θέσεις που τοποθετούνται οι μάρκες είναι σημειωμένες στο Φυλλάδιο Εξέτασης.

Ο Εξεταστής αφαιρεί τις μάρκες και μετά ζητάει από το παιδί να τις τοποθετήσει στη σωστή θέση. Για παιδιά ηλικίας 5-8 ετών οι μάρκες είναι πέντε (5) και για παιδιά ηλικίας 9-12 ετών οι μάρκες είναι επτά (7).

Σημείωση: Για παιδιά ηλικίας 5-8 ετών, ο Εξεταστής δίνει στο παιδί επτά (7) μάρκες συνολικά, δηλαδή δύο μάρκες παραπάνω από τις απαιτούμενες (μία κόκκινη και μία κίτρινη). Για παιδιά ηλικίας 9-12 ετών, ο Εξεταστής δίνει στο παιδί εννέα (9) μάρκες συνολικά, δηλαδή δύο μάρκες παραπάνω από τις απαιτούμενες (μία κόκκινη και μία κίτρινη). Ο Εξεταστής σημειώνει με «X» τις θέσεις που το παιδί έβαλε τις μάρκες. Ακολουθεί διακοπή 20-30 λεπτών κατά τη διάρκεια της οποίας ο Εξεταστής μπορεί να χορηγήσει άλλα μη μνημονικά τεστ.

Κλίμακα Ανάκλησης Οπτικών Πληροφοριών – Καθυστερημένη Ανάκληση

Μετά την πάροδο 20-30 λεπτών, ο Εξεταστής λέει στο παιδί: «Θυμάσαι τις θέσεις που είχα τοποθετήσει τις μάρκες πριν από λίγο; Θέλω να τις τοποθετήσεις στις ίδιες θέσεις.» Ο Εξεταστής σημειώνει με «X» τις θέσεις που το παιδί έβαλε τις μάρκες.

Συμπλήρωση του Φυλλαδίου Εξέτασης

Στην **Κλίμακα Ανάκλησης Οπτικών Πληροφοριών – Άμεση και Καθυστερημένη Ανάκληση**, η απάντηση-σωστή τοποθέτηση των μαρκών από το παιδί επάνω στο πλαίσιο με τα σχέδια βαθμολογείται με 0, 1 ή 2 μονάδες, ως εξής: αν το παιδί τοποθετήσει τη σωστή μάρκα ως προς το χρώμα στη σωστή θέση, παίρνει 2 μονάδες. Αν τοποθετήσει τη λάθος μάρκα ως προς χρώμα στη σωστή θέση, παίρνει 1 μονάδα.

Ειδικότερα, στην **Κλίμακα Ανάκλησης Οπτικών Πληροφοριών – Άμεση Ανάκληση**, το σύνολο των μονάδων ανά προσπάθεια αναγράφεται στο αντίστοιχο τετράγωνο στο Φυλλάδιο Εξέτασης. Για την ηλικιακή ομάδα των 5-8 ετών, ο ανώτατος βαθμός είναι **10** (ανά προσπάθεια-50 για τις 5 προσπάθειες) και για την ηλικιακή ομάδα των 9-12 ετών είναι **14** (ανά προσπάθεια-70 για τις 5 προσπάθειες). Ο Εξεταστής σημειώνει τον αριθμό των χορηγήσεων που απαιτήθηκαν για την ορθή ανάκληση όλων των λέξεων, με ανώτατο αριθμό το πέντε (5). Στην **Κλίμακα Ανάκλησης Οπτικών Πληροφοριών – Καθυστερημένη Ανάκληση**, το σύνολο των μονάδων, επίσης, αναγράφεται στο αντίστοιχο τετράγωνο στο Φυλλάδιο Εξέτασης. Για την ηλικιακή ομάδα των 5-8 ετών, ο ανώτατος βαθμός είναι **10** και για την ηλικιακή ομάδα των 9-12 ετών είναι **14**.

Σημείωση: Εάν το παιδί τοποθετήσει επιπλέον μάρκες από αυτές που απαιτούνται (άνω των 5 για την ηλικιακή ομάδα των 5-8 ετών, άνω των 7 για την ηλικιακή ομάδα των 9-12 ετών), τότε ο Εξεταστής αφαιρεί μία μονάδα για κάθε επιπλέον μάρκα (Άμεση & Καθυστερημένη Ανάκληση).

Ο **Συνοπτικός Πίνακας** περιλαμβάνει τους ακόλουθους υπολογισμούς:

Κλίμακα ανάκλησης οπτικών πληροφοριών:

α) Αρχικός και τυπικός βαθμός της άμεσης ανάκλησης.

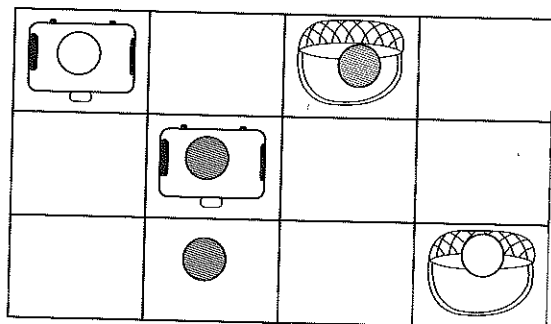
- β) Αρχικός και τυπικός βαθμός της καθυστερημένης ανάκλησης.
γ) Το σύνολο των τυπικών βαθμών ανάκλησης.

Για τον υπολογισμό του συνολικού βαθμού της άμεσης ανάκλησης ο εξεταστής αποδίδει τον ανώτατο βαθμό των δέκα (10) μονάδων (για παιδιά 5-8 ετών) και δεκατεσσάρων (14) μονάδων (για παιδιά 9-12 ετών) στην κάθε προσπάθεια μετά την επίτευξη της πλήρους ανάκλησης, εάν αυτή έχει επιτευχθεί, και αθροίζει τις μονάδες. Παραδείγματος χάριν, ένα παιδί 9 ετών που τοποθετεί σωστά 9 μάρκες στην πρώτη προσπάθεια και 14 στη δεύτερη, θα λάβει ως συνολικό βαθμό $(9+14+14+14+14)$ 65 μονάδες.

Οπτικό υλικό της κλίμακας

Ηλικίες: 5-8 έτη

ΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΟΥ

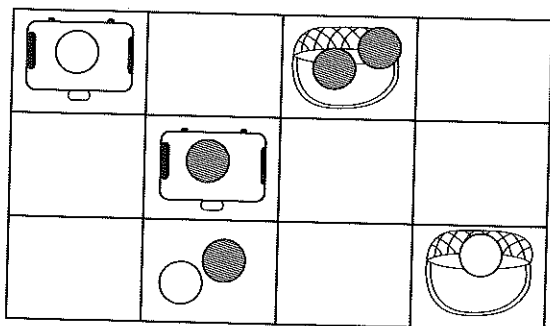
 κόκκινο   κίτρινο

ΣΥΝΟΛΟ
(0-10)

ΘΕΣΗ ΕΞΕΤΑΣΤΗ

Ηλικίες: 9-12 έτη

ΘΕΣΗ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΣΥΝΟΛΟ
(0-10)

ΘΕΣΗ ΕΞΕΤΑΣΤΗ